

Uresničeno sporočilo.

Rudyard Kipling. — Poslovenil Bogomil Vdovič.

Čprav umrješ to noč, ljubica, in toguješ
 Kot prikazen pred mojimi durmi,
 Ne bo mi smrtni strah nesmrtni ljubezni zatri.
 Ampak še bolj bom ljubil tebe,
 Ki mi, vrnivša se iz hiše smrti, še daješ
 Trenotek tolažbe v moji neprimerni bolesti.
 Hiše senc.

To povest naj pojasnijo tisti, ki poznajo ustroj duš in vedo, dokod gredo meje možnosti. Dovolj dolgo sem živel v tej deželi, da vem, da je najbolje, če ne veš ničesar, in to povest lahko samo napišem, kakor se je zgodila.

Dumoise je bil naš civilni zdravnik v Meridkiju in mi smo ga imenovali „Dremež“, ker je bil okrogel, zaspan možiček, na svetu svizec. Bil je dober zdravnik, ki se ni prepiral nikoli z nikomer, niti z našim carinskim komisarjem, ki se je obnašal kakor kak mornarski hlapec in je imel toliko pojma o taktnosti, kakor konj. Poročil se je z deklico, ki je bila prav tako okrogla in je gledala prav tako zaspano kakor on. Bila je rojena Miss Hillardyce, hči Hillardycea iz Berarja, ki je bil pomotoma poročil hčer svojega šefa. Toda to je druga povest.

Medeni tedni trajajo v Indiji redkokedaj več nego teden dni, toda vsak parček si ga brez ovire lahko raztegne na dve leti ali tri. Prekrasna dežela za poročence, ki so do ušes zaljubljeni drug v drugega. Živijo lahko popolnoma zase in nemoteno, — prav kakor sta živela Dremeža. Ta dva mala človeka sta se po poroki odtegnila svetu in sta bila vsa srečna. Seveda sta bila primorana dati tu pa tam kak obed, toda pri tem nista nabirala prijateljev. Naselbina pa je šla svojo pot naprej in ju je pozabila. Samo, kadar so včasih govorili o njih, so rekli, da je Dumoise prav dober človek, čeprav dolgočasen. Civilen zdravnik, ki se ne prepira, je redkost, cenjena redkost.

Malokdo si lahko dovoli zabavo, igrati kje Robinsona Crusoa, najmanj je pa to mogoče v Indiji, kjer nas je malo v deželi in smo navezani na prijaznost drug drugega. Dumoise ni storil prav, da se

je eno leto zapiral pred svetom, in ta pogrešek je zapazil, ko je izbruhnil v naselbini legar ravno sredi zime, in je njegova žena umrla. Bil je boječ možiček in pet dni je minilo, predno je uvidel, da pobira njegovo ženo nekaj hujšega nego navadna mrzlica, in še trije dnevi so pretekli, predno si je upal poklicati inženjerjevo ženo, Mrs. Shute, ki ji je strahoma razodel svojo stisko. Skoro vsaka družina v Indiji ve, da zdravniki pri legarju ne morejo prav nič pomagati. Boj se mora bojevati med smrtjo in strežniki od minute do minute, od stopnje do stopnje. Mrs. Shute je Dumoise skoraj udarila za uho zaradi njegovega „kaznjivega odlašanja“, kakor je rekla, in se je takoj napotila gledat ubogo ženo. V naselbini smo imeli sedem slučajev legarja in ker je povprečno izmed petih slučajev eden smrten, smo za gotovo čutili, da koga izgubimo. Toda vsi so storili, kar se je dalo. Ženske so stregle ženskam in moški so se zavzeli ter stregli bolnim samcem. Šestinpdeset dni smo se borili z legarjem in vse bolnike smo zmagoslavno spravili skozi dolino senc. Toda ravno ko smo mislili, da je že vse dobro, in smo hoteli napraviti plesno zabavo, da bi poslavili zmago, je mala Mrs. Dumoise znova zbolela in v enem tednu umrla, naselbina pa je šla za pogrebom. Dumoise se je zgrudil na robu groba, da so ga morali odnesti.

Po smrti svoje žene se je Dumoise zaril v svojo hišo in je odklanjal vsako tolažbo. Svoje dolžnosti pa je izpolnjeval vestno. Toda vsi smo menili, da mora na dopust in njegovi tovariši so mu prigovarjali. Dumoise je bil jako hvaležen za svet — tiste dni je bil hvaležen za vsako malenkost — in se je odpravil peš v Chini. Ta kraj je okrog dvajset dni hoda od Simle, sredi pogorja, in njegova slikovitost vpliva dobro na razdražene živce. Pot te vodi skozi velike, tihe deodarjeve gozde, pod visokimi, tihimi pečinami in po prostranih travnikih, kipečih kakor ženska prsa. Veter šušti skozi travo, dež šumi med deodarji: ššš-ššš-ššš. Tako so torej odpravili malega Dumoisea v Chini s polnim fotografskim aparatom in s puško, da bi se otrešel svoje žalosti. S sabo je vzel tudi sicer nepotrebne nosača, ker je bil možak prej najljubši sluga njegove žene. Bil je lenuh in tat, toda Dumoise mu je zaupal vse.

Nazaj grede iz Chinija je zavil Dumoise v stran proti Bagiju, skozi gozd, ki stoji na odrastku Mounta Hutoo-a. Nekateri, ki so nekaj sveta prepotovali, pravijo, da je pot od Kotegarha do Bagija ena najkrasnejših v prirodi. Teče skozi temne vlažne gozdove in se neha naenkrat v divjem razpokanem pobočju in črnih pečinah.

Popotniško zavetišče v Bagiju je odprto na vse strani in grozno hladno. V Bagi pride malo ljudi, in nemara je šel Dumoise prav zato semkaj. Tu se je ustavil okoli sedme zvečer, in njegov nosač je šel po hribu doli v vas, da bi najel kulije za drugi dan. Solnce je že zašlo in nočni vetrovi so začeli zavijati okoli skal. Dumoise je slonel na ograji verande in čakal nosača. Mož se je vrnil skoraj brž potem, ko je bil izginil, in s tako naglico, da je Dumoise mislil, da se je najbrže srečal z medvedom. Tekel je po hribu navkreber, kolikor hitro je mogel.

Toda v strah ga ni bil spravil medved. Pritekel je na verando in padel na tla. Iz nosa mu je tekla kri, obraz mu je bil svinčeno-siv. Nato je zagrgal: „Gospo sem videl, gospo sem videl!“

„Kje?“ vpraša Dumoise.

„Tu doli; šla je po poti v vas. Bila je v višnjevi obleki, privzdignila je naličje in rekla: — ‚Ram Dass, izroči ‚sahibu‘ moj ‚šalaam‘ in povej mu, da se snideva prihodnji mesec v Nuddei‘. Nato sem od strahu zbežal.“

Kaj je Dumoise rekel ali storil, ne vem. Ram Dass je pripovedoval, da ni rekel ničesar, ampak da je vso nozno noč hodil po verandi in čakal, da pride gospa po hribu, ter iztezal roke v temo, kakor bi bil iz uma. Toda gospa ni prišla, in prihodnji dan je odrinil v Simlo. Po poti pa je nosača venomer izpraševal, kako je bilo.

Ram Dass pa je vedel samo povedati, da je srečal Mrs. Dumoise, da je privzdignila naličje in mu dala naročilo, ki ga je natančno izročil. Pri tem je Ram Dass ostal. On ni vedel, kje je Nuddea, ni imel prijateljev v Nuddei in bi prav za gotovo ne šel tja, pa če bi mu dali dvojno plačo.

Nuddea je v Bengaliji in nima ničesar opraviti z zdravnikom, ki služi v Pendžabu, od Meridkija mora biti oddaljena nad dvanajststo milj.

Dumoise je šel skozi Simlo, ne da bi se ustavil in se vrnil v Meridki, da prevzame službo od zdravnika, ki ga je med tem nadomestoval. Treba je bilo pojasniti nekaj računov ubožne lekarne in vpisati nekaj novih ukazov generalnega zdravnika in tako je prevzemanje dalo opravka ves dan. Zvečer je Dumoise povedal svojemu namestniku, ki je bil njegov prijatelj še iz fantovskih let, kaj se mu je pripetilo v Bagiju. Mož pa je rekel, da bi si bil Ram Dass izmislil lahko tudi Tuticorin, če bi bil hotel.

V tem trenutku vstopi brzojavni sluga z brzojavko iz Simle, naj Dumoise ne prevzame mesta v Meridkiju, ampak naj gre takoj v posebni službi v Nuddeo. Tukaj je namreč izbruhnila huda kolera in bengalska vlada si je izposodila od pendjabske enega zdravnika, ker jih je imela sama premalo.

Dumoise vrže brzojavko preko mize in reče: „Torej?“

Drugi zdravnik ne reče ničesar. To je bilo vse, kar je mogel reči.

Nato se pa spomni, da je Dumoise, gredé iz Bagija, šel skozi Simlo, kjer je morda lahko slišal prve novine, da ga mislijo premestiti.

Poskušal je vprašati in izraziti ta sum, a Dumois ga zavrne: „Če bi bil želel to, bi se ni bil vrnil iz Chinija. Tam sem streljal. Želim živeti, ker imam marsikaj izvršiti . . . toda ne bo me skrbelo.“

Tovariš sklone glavo in pomaga Dumoisu basati pravkar izložene kovčege. Ram Dass vstopi s svetilkami.

„Kam pojde „sahib“, vpraša.

„V Nuddeo,“ odgovori Dumoise mirno.

Ram Dass se oklene njegovih kolen in čevljev in ga prosi, naj nikakor ne gre. Jokal in tulil je tako, da sta ga potisnila iz sobe. Ram Dass zvije svoje stvari, se vrne in prosi za izpričevalo. On da ne pojde v Nuddeo gledat, kako bo „sahib“ umrl, in morda še sam.

Nato ga Dumoise izplača in odrine sam v Nuddeo. Tovariš mu je želel srečno pot, kakor komu, ki je na smrt obsojen.

Enajst dni pozneje je bil Dumois združen s svojo gospo, in bengalska vlada si je morala izposoditi novega zdravnika, da se pomeri z epidemijo v Nuddei. Prva importacija je ležala mrtva v chooadaškem zavetišču.

